

JAUNAIS CĒJS

AGROFIRMAS «KRASNÍJ OKTJABRJ» PARTIJAS, ARODBIEDRĪBAS,
KOMJAUNATNES KOMITEJU UN ADMINISTRĀCIJAS ORGĀNS

SESTDIENA, 18. JŪNIJS
1988. g.
Nr 25 (60)

Cena 2.kap.

Daudz rūpju mehanizatoriem sagādā kārtības uzturēšana rušināmkultūru laukos, sevišķi lopbarības biešu sējumos. Talcinieki un arī kolhoza jaudis jau vairākas reizes pabijuši šajās plāntācijās. Iražošanas iecirknī, augi izretināti, tāri no nezālēm, sapēmuši virsmēlojumu, labi attīstās. Sevišķi noplēni te ir Edmundam Bečam, kurš aprušināja rindstarpas. Kopīgais darba stāžs viņam septiņi gadi, strādājis ar dažādu marku traktoriem. Šogad, pirmo reizi mehanizators saņema

rušinātāju, kura darba platums ir divas reizes lielāks par parasto. Brīdi, kad izdarīts šis fotouzņēmums, Edmunds bija aizņemts starprindu aprūšināšanā. Vienlaicīgi iestrādājot arī papildmēlojumu, ik pēc brīža viņš apturēja traktoru un kārtoja rušinātāju zobražu sekcijas, uz kurām uztinās šķērses. Kā tās gadās uz lauka? Kopā ar akmeņiem kļuvušas par mehanizatoru sodību, tīrumos nonāk ar kūsmēliem, bet tajos — no lopbarības kāpām. Viens paviršība darbā rada citam nopietnas neērības.

PANORAMA

DZIESMU SVĒTKOS

Rajona centrā Dziesmu svētki, lai gan sākums bija paredzēts uz pulksten 15.00 estrāde pie parka, ieskanējās jau agri no rīta ar pūtēju orķestra spēlesānu ielās, mudinot sākt posities uz svētkiem. Vēlāk rajona apvienoto pūtēju orķestru priekšnesumā un diriģenta Alberta Rusaņa vadībā tauru skanās viļņojās gaiss, izpildot divus programmas numurus uz svētku estrādes, kad tur, tāpat viņu mūzikas pavadījumā, ieradās svētku dalībnieku kolonnas.

Bet Dziesmes diena iesākās ar dziesmu «Preiul zeme», kam mūziku sacerējis Valters Kaminskis, bet vārdu — mūsu novadnieks Andris Vējāns, rajona kultūras nama sievēšu ansambla izpildījumā. Arī otrajai ansamblai dziedātājai dziesmai «Ezerzeme», kam mūzikas komponējis V. Kaminskis, vārdu tāpat sacerējis novadnieks Pēteris Jurciņš. Šo ansamblu vada mūzikas skolas pedagoģs Alberts Vucāns.

Vairāk par trim desmitiem krāšņu

un skanīgu priekšnesumu sniedza klausītājiem un skafitājiem māldavu deju S. Lihčova horeogrāfijā «Palēcieni». Par svētku norisi un skanējumu bija gādājuši jauktā koru vīrsdiriģente, Latvijas PSR Nopelnīem bagātā mākslas darbiniece Antoņina Mežinska, deju kolektīvu virsvidūtāji Ivars Mironovs un Marija Indāne, zēnu koru vīrsdiriģenti Katrīna Podoprigo rova, Uldis Bērziņš, Ilona Bālaško, režisore Monika Līvdāne, kā arī citi. Šoreiz rosiņi bija arī rajona tirdzniecības darbinieki.

Juris KAUSĀ

Agrofirmu šajos svētkos pārstāvēja jauniešu deju kolektīvs, kurš skafitājiem sniedza māldavu deju S. Lihčova horeogrāfijā «Palēcieni». Par svētku norisi un skanējumu bija gādājuši jauktā koru vīrsdiriģente, Latvijas PSR Nopelnīem bagātā mākslas darbiniece Antoņina Mežinska, deju kolektīvu virsvidūtāji Ivars Mironovs un Marija Indāne, zēnu koru vīrsdiriģenti Katrīna Podoprigo rova, Uldis Bērziņš, Ilona Bālaško, režisore Monika Līvdāne, kā arī citi. Šoreiz rosiņi bija arī rajona tirdzniecības darbinieki.

Juris KAUSĀ

1941. gada 22. jūnijā sākās Liepājas Tēvijas karš, kas padomju fautai atnesa neizmērojamas ciešanas un postu. Par šī grūtu pārbaudījuma vienu no epizodēm stāsta kara veterāns, siera rūpniecības caurlaižu un kontroles punkta darbinieks Grigorij Kozirevs (lasiel otrajā lappusē).

Vairāk par trim desmitiem krāšņu

atvērta bērnu spēļu istaba, skaists sadzīves pakalpojumu salons, frizētava. Svinībās siltus vārdus teica agrofirmas generāldirektora pirmsākums vietnieks Pēteris Zukulis, novēlēja mazajiem labu noskoņojumu un to, lai katrs no «spēļu namiņu» apmeklētājiem apzinātos savus pienākumus un saudzētu savu namiņu.

Reizē rūpīcā tika atzīmēta arī Vispasaules bērnu aizsardzības dienas. Uz šiem svētkiem bijām aicinājuši pionierus no pilsetas skolēnu un pionieru nama, koncertā piedalījās arī bērni no Saulainās Uzbekijas un no Kuibīševas, ar

savām skaistajām dziesmām un dejām iepriecināja mūsu mazuljus. Četrādīgās saņēma dāvanas un labus novēlējumus. Bijā sākotnē bērnu zīmējumu konkurs, labāko darbiņu autoru saņēma rotāļliefas.

Kad svētku mirkliem nemanot pienāca noslēgums, visi nodziedāja «Lai vienmēr būtu saule».

Olga KIVKO
siera rūpniecības sieviešu padomes priekšsēdētāja

ATTĒLĀ: svētku reizē «spēļu namiņu» vislabāk atstāt organizētā kolonā.

Nākotnes un laimes vārdā

Mūsu nākotne ir bērni, viņi — arī mūsu laime, bet no mums, vecākiem, arī atkarīgs, kāda būs šī laime un šī nākotne, jo paši esam tās veidotāji. Bērniem gatavi atdot visu labāko, bet ne vienmēr no viņiem saņemam to, ko vēlamies, ko varētu gaidīt — labu vārdu, atsaucību, sirds silnumu, žēlsirdību.

Rūpīcās mikrorajonā dzīvo vairāki simti bēmu. Administrācija un sabiedrīskās organizācijas gādā par ģimēnu stiprumu, bērnu nākotni. Tā visa jauns apliecinājums bija 5. jūnija svētku diena, kad tika

PSKP XIX KONFERENCI SAGAIDOT

IEROSINĀMI!

Agrofirmas «Krasnij Oktjabrj» kolektīvā turpina apspriest PSKP CK fēzes partijas 19. Vissavienības konferenci

* * *

Konferencē vajadzētu detalizēti apspriest jaufājumu par komunistu atstāciju. Gribētos, lai partijas pirmorganizācijas dofu savu partijas biedru darbības principu vērtējumu. Vērtējumu par to, vai komunists ir sava cildenā vārda cienīgs.

Citādi nereti gadās arī tā: partijas biedrs regulāri maksā biedra naudu, ierodas uz sapulcēm, neuzdzod liekus jaufājumus un uzskata, ka ar to pilnīgi pieciek.

Kad būs pārskaitīta mūsu rindā kvalitāte, tad varēs sākt runāt par uzņēmānu partiju nevis pēc «sādāles», bet gan izvēloties no visakīvākiem cilvēkiem, kam sāp sirds par kopējo lietu.

ZOJA AGAFONOVA,
agrofirmas partijas komitejas sekretāre

* * *

Ne tikai es viena, arī vairāki citi mūsu partijas pirmorganizācijas komunisti uzskata, ka noteiktu dāju no ikmēneša biedru naujām vajag atstāt pirmorganizācijas kasē. Kāpēc tas ir nepieciešams? Tapēc, lai pirmorganizācijai būtu kaut vai minimālie līdzekļi. Vajag tāku kādreiz pasniegt komunistam ziedus viņa dzimšanas dienā, apsveikti jubilejā, ar apbalvojumu piešķiršanu u. tml. Protams, šos līdzekļus parasti bez iebildēm labprāt piešķir administrācija un arodkomiteja. Taču tad iznāk, ka partijas pirmorganizācija pat nemaz neapsveic. Tas nav ērti kaut vai tāri ētisku apsvērumu dēļ.

TEKLA DJUBINA,
agrofirmas galvenā grāmatvede

* * *

Partijas grupu nodibināšanas ideja, protams, ir visnotaļ apsveicama. Tā rodas iespēja partijas organizācijas struktūru tuvināt ražošanai. Vienas nelielas ražošanas apakšvienības komunistiem, kuruš vieno kopējas darba intereses, kopēji mērķi, ir nepieciešams kopīgi pārrunāt darba problēmas, viņiem ir ērtāk saņākt kopā savās brigādēs vai citās struktūrvienībās, pieņemt kopīgus lēmumus.

Taču bieži vien partijas grupu darbība izpaužas tikai liekas dokumentācijas noformēšanā un formālo sapulču organizēšanā.

Kopējās partijas sapulces notiek statūtieši atbilstošajos termiņos. To lēmumi nosaka arī apakšvienību partijas grupu darbības programmu. Vai tad nepieciešams oficiālas partijas sapulces arī grupās? Manuprāt, daudz lietderīgāk būtu izvirzīt partijas darba organizatoru — cilvēku, kurš palīdzētu organizēt kopējo partijas sapulču lēmumus, organizētu politinformācijas u. tml.

TATJANA GROMOVA,
arodkomitejas priekšsēdētāja

19. JŪNIJS — MEDICĪNAS DARBINIEKU DIENA

Vīnā viiss ir skaists

...1987. gada aprīla sākumā siera rūpīcā atvēr medicīnas punktu. Ir visai plaša telpa — sienas, griesti — un vairāk nekā. Bet darbam nepieciešams tik daudz kā.

Un sāk rīkoties medicīnas punkta feldštēre Lūcija Paskeviča.

Jau pirmajā darbadienā viņa vien rūpīcā strādājošajiem iekārtoja perfokartes, sastādīja grūtnieku sarakstu. Atnāca pirmie pacienti.

Feldštēre sāka gādāt arī iekārtu telpai. Uzradās galds, krēsls, kušete, plauktiņš, ledusskapis un cits inventārs. Feldšerpunkta iekārtošanai Lūcija nežēloja ne laiku, ne pacietību, parādot neatlaidību un darba mīlestību.

Apmeklētāju kluva arvien vairāk un vairāk — ar sāvām kaitēm, sūdzībām par slīktu veselību, ar lūgumiem palīdzēt to atgūt.

Feldšeres pienākumu loks nav mazs. Lūcija Paskeviča apkalo apmēram 900 cilvēku. Tie ir ciešes un siera rūpīcu, linu un virsējās trikotāžas fabrika darbinieki.

Viņa strādā ar apbrīnojamu rūpību un neviltotu ieinteresētību par sava darba rezultātiem. Bet viņas darba rezultāts — tā ir pieaugušo un

bērnu veselību, viņu smaidus, viņu laime. Lūcija nekad neataksās palīdzēt, vienmēr sirsīniga. Apbrīnojama ir viņas pienākumu izjūte.

Bez sava darba mīlestības viņa jaušams arī vēl kas cits — īpašs, iekšējs skaistums, gaiša dvēsele un dārza sirds. Balss Lūcijai ir maiga, mierīga, ar viņu sarunājoties, griegas būt līdz galam atklātam, uzticīties.

Tagad medicīnas punktā iespējams veikt fizioterapijas ārstniecībās procedūras. Ir UVČ aparatūra bērnu un pieaugušo ārstēšanai, kvarca lampa, baktericīdais apstarotājs un citi medicīnas iekārtas. Te var nopirk arī medikamentus. Drīz sāks darboties stomatoloģiskais kabinets.

Ar labiem panākumiem Lūcija Paskeviča vada agrofirmas sanitāro kopu.

Visiem, kam nācies griezties pēc medicīniskās palīdzības pie Lūcijas Paskevičas, ir pateicīgi savai mītojai dakteritei. Medicīnas darbinieku dienā viņi novēl Jums, Lūcija Malīkovna, veiksmi visās liefās un šajā dienā dāvā Jums visas pasaules krāšņakos ziedus.

M. KIRČENKO

Linu fabrikas partijas ceha pirmorganizācija nav liela — septiņi PSKP biedri, tomēr viņu loma uzņēmumā jūtama. Komunisti kopā ar arodbiedrību un citām sabiedriskajām organizācijām cenšas nostiprināt darba un ražošanas

disciplīnu, celt strādājošo politisko aktivitāti. Ar dzīlu interesē ceha pirmorganizācija studē PSKP XIX konferences tēzes, citus partijas dokumentus, izteica daudzus vērtīgus priekšlikumus un ierosinājumus.

ATTĒLĀ: ceha pirmorganizācijas sekretāre Kira Krišuka apspriežas ar partijas aktīvistiem maiņas meistari Valentīnu Terentjevu, ražošanas priekšnieci Annu Fjodorovu un kontroles meistaru Nikonu Trofimovu.

CILVĒKS UN VIŅA DARBS

Celi, kurus izvēlamies

Katrs no mums dzīvē iet savu ceļu. Dažam tas likumo starp šķēršļiem, lai galu galā neaizvestu nekur. Citi iet pa visam mūžam reiz nosprasto ceļu pārliecīnāti un taisni. Iet, lai sasniegstu to virsotni, kuru izvēlējusies paši.

Šis mazliet abstrakts pārdomas mani radās jaudēt iepazīšanās ar Jelenu Korotkovu — mūsu agrofirmas ciltstielu zootehniski kompleksā «Progress».

No pirmās tikšanās prātā palicis nežēlīgs karstums. Viesi no Baškirijas, kas interesējās pārsvārā par kompleksa mehanizācijas jautājumiem. Un Jelena Korotkova — mazliet aizvainota, ka viņas melnrābajām skaistulēm šoreiz veltīta nedaudz mazāka uzmanība.

Un tika vēlāk, kad sākām runāties, noskaidrojās, ka pavismēnes nesen viņas dzīvē bijis liels un priedīgs notikums — zinātnu kandidāta disertācijas iestāvēšana. Un ka ceļš līdz šai saulaīnajai vasaras dienai nebūt nav bijis vieglis. Nē, ne jau no agras bērnības, kā patīk rakstīt žurnalistiem, viņa iemīlēja savas gotītās. Šodienas ciltstielu speciāliste pat nav dzīmusi laukos.

Jelenas Korotkovas dzīmšanas vieta ir Rīgas pilseta. Meitene centīgi mācījusies skolā un loloja senu sapni — veltīt savu dzīvi bioloģijai. Kapēc tieši bioloģijai? Vienkārši ļenu dzīli un patiesi saistīja daba, gribējās tajā ielukoties tuvāk, vērigāk. Taču viņai netīkās kļūt par bioloģijas skolotāju, tapēc meitene nevēlējās stāties Latvijas Valsts universitātē, dažādu pedagoģisko institūtu bioloģijas fakultātēs. Lai varētu nodarboties ar bioloģiju un zinātni, vajadzēja iekļūt Maskavas Valsts universitātē. Visiem ir zināms, cik augsts ir šīs mūsu zemes mācību iestādes prestižs un popularitāte. Visiem zināmi ir arī milzīgie konkursi, kas padara apšaubāmu iestādi uztzemēm šajā augstskolā, ja iestājekās menes ielavījies kaut vai viens četrīnieks. Šis nelaimīgais četrīnieks matemātikā galu galā arī kļuva par to mazo cīnīti, pret kuru paklupa abituriente Korotkova. Paklupa gan, taču no sava sapņa neatteicās.

Vīpa iesniedza dokumentus lauksaimniecības akademījā. Mācību gadi aizskanēja vēja spārniem, tomēr Jelena dzīvē atstāja tie dzījas pēdas. Vai tad varēja aizmirst lekcijas, kurus lasīja Latvijas PSR Nopelnīcībā bagātās zinātnes darbinieki, lauksaimniecības zinātnu doktors Fjodors Garkavs?

Tieši viņš pirmais pāmāja meitenes noslieci uz zinātnisko darbu, tam nepieciešamo raksturu un domāšanas veidu. Vēlāk Fjodors Garkavs arī kļuva par Jelenas Korotkovas kandidāta disertācijas «Dažādas izcelmes melnrābīgo govju šķirņu salīdzinošs novērtējums rūpnieciskās tehnoloģijas apstākļos» zinātnisko vadītāju. Bet ceļš uz šo disertāciju bija visai sarežģīts.

Pabeigusi mācības akademījā un saņēmusi teicamīcības diplomu, Jelena Korotkova sekmīgi iztur neklāties eksāmenus aspirantūrā, noliek kandidāta eksāmenus. Taču nesen nodibinātajā jaunajā ģimenē rodas papildinājums — piedzimst bērns. Rūpes par mazulīti uz laiku atvirza tālu prom visu pārējo. Zinātnisko darbu iestājot.

Pēc tam nāca jau pavismēnes citas dabas grūtības. Darbs pie disertācijas prasīja vispārinājumus, kas izrietētu no prakses. Bija nepieciešami arī apstākļi eksperimentam. Nebija nemaz tīk vienkārši atrast piemērotu sainmecību. Tapēc arī nācās savā laikā atstāt darbu Maltas sovhoztekhnikumā, vēlāk lopkopības kompleksā mūsu rajona Ķeņina kolhozā. Un vienīgi agrofirmas «Krasnij Oktjabrī» kompleksā «Progress» radās apstākļi, lai varētu nodarboties ar zinātni.

Daudziem zināms, kāds šodien ir komplekss «Progress». Vairāk nekā 600 melnrābīgo šķirnes govju. Izslaukums no katras tuvojas sešiem tūkstošiem litru. Un draudzīgs, saliedēts kolektīvs, kuru vada Valērijs Koļins.

Tieši kolektīvs lielā mērā veicināja sekmīgu disertācijas izstrādāšanu. Tas pats Valērijs Koļins nežēloja personisko laiku, lai vajadzības gadījumā aizvietotu Korotkovu. Un arī pati Jelena nežēloja ne svētkus, ne svētdienas, ja tas bija nepieciešams lietas labā.

Savu darbu kompleksā viņa sāka ar elementāro — likai esošajiem uzskaites datiem kalpot darba uzlabošanai. Nemēs kaut vai plāksnītes ar zinām par govi, kurus tiek piestiprinātas pie katra dzīvnieka stāvvietas. Tās gan aizpilda, taču praksē maz izmanto. Reti kura sainmecībā tajās iestājās mehanizētās slaušanas meistarības.

Bet kompleksā «Progress» to dara bieži. Un ne iestājās, slaucējas iemācījūšās izmantot šīs zinās, lai sastādītu pamatootas barības devas, palielinātu izslaukumu. Tā pirmajā mirkli šķietams stikums kļūst visai nozīmīgs.

Pakāpeniski kompleksā pilnveidojās arī ciltstielbs. Krājās disertācijai nepieciešamie fakti un dati. Tika analīzēti esošo melnrābīgo govju šķirņu produktivitātes ģenētiskais potenciāls, rekordistu atrāzošanas spējas. Tika pētītas dzīvnieku ķermeņa būves tipa īpatnības, to produktivitāte. Visu pat uzskaitīt nav iestājās. Un tas arī nav galvenais. Daudz svārīgāk, manuprāt, ir tas, ka atzinās, kas apkopotas un vispārinātas disertācijā, šodien nes savus auglus papildu piena litros, ciltstielba uzlabošanas kompleksā. Ja kļūst reāli iestājās, šķirnes lopu pārdošana, kas sainmecīkā aprēķina un pārfinansēšanās apstākļos, kādos strādā agrofirma «Krasnij Oktjabrī», būs vēl arī papildu pelēnas avots. Pierādījumam minēšu šādu piemēru. Bullēns, kas sver 500 kilogramu, pārdoms galā, maksā apmēram 600 rubļu. Bet par mēnesi vecu šķirnes telēnu var dabūt 2000 rubļu.

Kādi ir Jelenas Korotkovas nācotnes plāni? Vispirmā kārtā — turpināt iestājās celu. Nenogriezoties iet uz to virsotni, kuru viņa sev izvēlējusies pati.

Apriļa beigās no Maskavas uz Dānijas galvaspilsētu Kopenhāgenu izlidoja Baltijas republiku delegācija. Tās sastāvā bija pa pieciem pārstāvjiem no Lietuvas, Latvijas un Igaunijas — ražošanas sfēras, zinātnes, kultūras darbinieki, žurnālisti. Vizītes maršrutā bija ne tikai Dānija, bet arī Norvēģija un Zviedrija. Bija plānotas vairākas tikšanās ar šo valstu sabiedrību, kas izrāda lielu interesu par pārkārtošanos Padomju Savienībā. Un, protams, bija paredzēta arī iepazīšanās ar šo valstu ievērojamajām vietām, politiskās un ekonomiskās dzīves īpatnībām. Šajā braucienā piedalījās arī mūsu agrofirmas ģenerāldirektors Rūmualds Kavinskis. Lūdzām vīnam pastāstīt par ceļojuma iespaidiem.

Atceroties braucienu uz Norvēģiju, Zviedriju un Dāniju, kurā piedalījos, es neviens konstatēju, ka tagad mēs visu aiz robežām noteikošo uztveram pavisam citādi neka; teiksim, pirms diviem trim gadiem. Uz daudz ko sākami skaftīties ar to valstu pilsonu acīm, kurās visai sarežģītu meklējumu un eksperimentu celā noteik strauji atjaunošanās procesi. Un tas labais, kātur pamanām, vairs nav vienkāršs apspriešanas objekts, bet gan viens no iestājāmajiem variantiem, ko mēs varētu pārņemt, risinot savas problēmas. Pastāvīgi meklējot šādus variantus, mēs dzīlāk iestājamies svešo zemju dzīves īstenībā, nu jau vairs nevis skaistas ainavas vai kādas spilgtas iestādēs pārāk mūsu uzmanību, bet gan parādības ar lielāku sabiedrisko nozīmību.

Starp citu, gan visu triju apmeklēto valstu PSRS draudzības biedrībās, gan tikšanās reizēs ar dažādu iedzīvotāju grupu pārstāvjiem parādījās arī pilnīgi jauna attīstība pret mūsu zemi, tās jaudīm. Sabiedrisko organizāciju vadītāji žēlojās, ka kļūs grūtāk strādāt. Taču tās ir augšanas grūtības. Cilvēki arī vairāk vēlas iestāties biedrībās draudzībai ar Padomju Savienību, kā vēl nekad interesējas par visu, kas noteik mūsu zemē. Par to mēs arī paši varējām pārliecīnāties. Piemēram, viens no Dānijas un Padomju Savienības draudzības biedrības pārstāvjiem savā uzrunā mums burīski dažu minūšu laikā vairāk nekā divdesmit reizes krieviski piemīnēja vārdu «perestroika». Tas ir fakti, kas komentēs neprasa.

Bet tagad — dažas pārdomas, kas man radās šī brauciena laikā. Pilnīgi saprotamu iemeslu dēļ tās saistās galvenokārt ar lauksaimniecības nozarei attīstību. Uzreiz gribu piebilst, ka Dānijas un it īpaši Zviedrijas dabas apstākļi visumā ļoti atgādina mums visiem labi pazīstamo Baltijas āinavu: meži, pļavas, pakalni — viss kā Latvija. Taču lauksaimniecības ražošanas efektivitāte ir augstāka. Te pilnībā atrisināta iedzīvotāju apgādes problēma. Un nevis vienkārši.

Savukārt vairākus pārīkas produktus Zviedrija importē, turklāt visi lielos apjomos. Sevišķi daudz šai valstij tiek piegādāts cītrusaugu augļu. Un to cenas iedzīvotājiem ir pilnīgi pieņemamas: piemēram, kilograms apelsīnu maksā, pārrēķinot mūsu naudu, ne vairāk par rubli. Tas devīs iestājū padarīt eksotiskā dienvidu augļi gandrīz vai par visizplatītāko zviedru uztura produktu.

Bet tagad es tomēr mēģināšu atbildēt uz jautājumu: kāds ir galvenais cēlonis lauksaimniecības ražošanas efektivitātei Dānijā, Zviedrijā? Domāju, ka daudzējādā ziņā to nosaka plaši attīstītā kooperācija šajā nozarē. Arī mūsu valstī tās izvēršanu veicinās PSRS Augstākās Padomes devītājā sesijā pieņemtais Likums par kooperāciju. Ļoti liela nozīme ir arī jaunatnes audzināšanas un izglītīšanas, lauksaimniecības speciālistu sagatavošanas sistēmai. Tā atšķiras no mūsējās.

Dānijā vispārizglītojošajā skolā ir tikai devīnas klases. Pēc tās beigšanas jaunieši iet mācīties, vai nu uz trīsgadīgo ģimnāziju, vai uz profesionālo skolu. Īpašu interesi izraisa mācību un audzināšanas darbs jaunajākajās klasēs. Līdz septītajai klasei audzēkņiem vispār neliek atzīmes,

...ASINAINA GAISMA AUSA

STĀSTA GRIGORIJS KOZIREVS

Uzvarai salutējām Ščecinā, taču karš ar to mūsu daļām vēl nebija beidzies — bija vēl Austrumprūsija. Tā nu iznāca, ka mums vajadzēja beigt tur, no kurienes sākām, pa starpām izbaudot atkāpšanās līdz Stalingradai sūrumu un uzvaras gājiena smago atbildību.

1941. gadā dienēju armijā, robežapsardzības karaspēka daļās. Mūsu postenis, kas bija uzticēts kavalierīstu rotai, atrādās pie Bugas — šeit upe nav plata, toties strauja, dzidrs un ukuks ūdens spārīgi skrien pa akmenaino gultni. Labi pārredzams pretējais krasts. 21. jūnijā kā parasti patrulejām gar robežjoslu, skāfījāmies, ko viņā pusē dora vācieši. Tur bija vērojama tanku un lielgabalu koncentrēšanā — tas neko labu nevēstīja. Pēc pārastajiem manevriem pierobežā neizskatījās. Bet taču karš nebija pieiteikts.

To pašu pateica arī lauzītā krievu valodā:

— Veltīgs darbs. Krieviem gals!

22. jūnija pulksten četros rītā, kād austrumu pamale sākās svītīs asins sārta ausma, solot skaidru, saulainu dienu, fāstišu kara mašīna brāzīs mums virsū. Tanki itin viegli forseja upi, tai pāri bez grūtībām pārvilkā arī artilleriju. Mūsu posteņa pretošanās bija bez jēgas. Pilsētā sākās panika, un mums komandieri pāvēlēja organizēt iestājāmo kārtību, lai mierīgi iedzīvotāji organizētu atkāpjas uz aizmuguri. Bija arī upuri, taču panikā, kad cilvēki zaudēja pašsvaldīšanos, izturību, tie varēja būt vēl lielāki.

Ar smagām sirdīm vērōjam, kā fāstiši ieņem mūsu ierakumus, kā kājinieku vienības pārvēlās tiem pāri un sekoja pa mūsu pēdām. Mēs, 18—25 gadus veci puiši, kuru brūnojumā bija tikai karabinēs un zobeni, viena rota, kura apsargāja robežposteni, bija nieks milzīgā parspēka priekšā.

Fričiem bija taisnība, ka mūsu mēģinājums nosīpīnāties pozīcijās pie Bugas bija veltīgs. Bet viņi smagi pārrēķinājās, pirms iebrukuma pareigojot mūsu galu. Lai arī kopā ar visu armiju puiši tika atspiesti līdz pat Volgai, tomēr pierādījām, ka «kaput» bija friči.

Stāstījumu pierakstīja A. MEŽMALIS

V. Aleksejevs

Umsonst Arbeit! Rus kaput!

bet pirmos trīs gadus bērni mācās tikai lēsīt un zīmēt.

Pēc ģimnāzijas beigšanas jaunieši var iestāties augstakajās mācību iestādēs. Taču šeit viņiem jāparāda pie mumi neierasta pastāvība. Spriediet paši: sešpadsmit gadu vecumā jaunieši parasti aiziet no ģimenes un mācās uz sava rēķina. Tiem, kas vēlas, valsts šim mērķim piešķir aizdevumu ar viņu uztverē minimāliem procentiem. Kāpēc es saku — viņu uztverē? Vienkārši tāpēc, ka pie mums pat rūpniecības un lauksaimniecības uzņēmumiem piešķirto valsts kredītu procenti ir gandrīz vai desmit reizes mazāki. Piebildišu, ka izglītība

mācās divus gadus. Skolā, ar kuru iepazināmies, studēja apmēram 100 cilvēku. Mācību ēkas tuvumā atrodas kūts 40 govīm, cūku kūts, dažādām kultūrām apsēti lauki. Atiecīgi arī mācību procesu dalēji veido teorija, bet dalēji — praktiski darbi. Šajā mācību iestādē apmāca daudzpusīgi sagatavotus speciālistus, kas prot gan slaukt govis, gan vadīt traktoru — darīt visu, kas nepieciešams nelielā fermā. Uzsvēršu kādu detaļu, kas, manuprāt, skolas mācību spektrs raksturo no labās pusēs. Brīvlaikā, kad audzēknai aizbrauc uz mājām, paši pasniedzēji kopj lopus un sējumus. Viņi strādā ar lielu pašu. Var just, ka katrs no viņiem ir ne tik daudz teorētisks, cik speciālists — praktisks.

Tā, lūk, iepazīnāmies ar jauniešu sagatavošanu darbam lauksaimniecībā. Bet tagad dažos vārdos par to, kā viņu darbs tiek organizēts tālāk. Man, protams, visinteresantākais šķita Zviedrijas ekonomikas modelis, par kuru pēdējā laikā ne mazums runāts un rakstīts. Atgādināšu, ka Zviedrijā ir tikai 8,5 miljoni iedzīvotāju — tas ir, apmēram tikpat daudz kā Maskavā. Pēdējā desmitgadē valsti notikusi ievērojama ekonomikas, tās struktūras pārkārtīšanās. Tika sašaurinātas tādas vadošās nozares kā kuģu būvniecība, melnā metalurģija, teksīlrūpniecība. Toties uzplauka mašīnbūvniecība, elektroniskā rūpniecība, biotehnoloģija. Tas deva savu labumu arī lauksaimniecības atlībāi, kas saņema jaunas mašīnas un iekārtas, bioteknoloģiskus līdzekļus rāzošanas plāšināšanai. Lauksaimniecības galvenā nozare ir lopkopība. Bet tās rāzošanas pamatposms ir nelielas fermas — tādas kā mūsu kādreizējās viensētas, 70 procentiem no tām ir mazāk nekā 70 hektāri zemes.

Vienā veselumā šīs saimniecības tiek sasaistītas caur kooperatīvu sistēmu, kas veidojies vairāk nekā 100 gadus. Katrs fermeris ir vismaz pieci kooperatīvu locekļi.

Kooperatīvi nodrošina produkcijas noīetu, to specializāciju ir visai šaura — gaļa, piens, kredīti, mākslīgā apsēklošana. Šodien Zviedrijā pastāv devīnas gaļas, devīnpadsmīt piena rāzošanas kooperatīvās apvienības. Devīnpadsmīt sēklkopības apvienības nodrošina fermerus ar sēklu. Katrai kooperācijai nozarei ir sava organizācija valsts līmenī. Tā ieķļaujas Nacionālajā lauksaimniecības savienībā, kas savu biedru vārdā vada sarunas ar valstī lauksaimniecības produktu iepirkšanas cenu noteikšanā. Minēšu te tādu interesantu statistikas faktu. Zemnieku kooperatīviem pieder puse no Zviedrijas pārtikas rūpniecības uzņēmumiem. Dalu no iegūtās produkcijas tie pārstrādā paši, pārējo pārdom privātīem uzņēmumiem vai patēriņā kooperācijai. Tagad, kad mūsu zemē jau darbojas Likums par kooperāciju, arī mēs varbūt varam izmantot Zviedrijas variantu, teiksim, organizējot dar-

bu individuālajā sektorā — privātījam lauksaimniecības produkcijas piegādātājiem.

No teiktā var rasties iespāids, ka Zviedrijā valsts vāji kontrolē ekonomiku — viss it kā nodots privātuzņēmējā un kooperācijas rokās. Jo vairāk tāpēc, ka valsts sektorā ir tikai 40 procenti no visiem rūpniecības uzņēmumiem. Taču šāds iespāids ir maldīgs. Valsts te labi prot izmanto tādu efektīvu ekonomikas ietekmēšanas sviru kā nodokli. Ar nodokļu sistēmu tiek panākts arī tas, ka ievērojami tiek izlīdzināti valsts iedzīvotāju dažādu sociālu un profesionālo grupu ienākumi, tiek uzturēts augsts dzīves līmenis visiem tās pilsoņiem. Minēšu tādu

strādnieka mēneša nominālā darba alga ir 11 tūkstoši kronu, bet augstskolas profesoram — 150 tūkstoši kronu. (Piebildišu, ka desmit kronas atbilst apmēram mūsu vienam rublim.) Taču strādnieks maksā 27 procentu ienākuma nodokli, bet profesors — veselus 65 procentus. Iedomājieties, kas viņam paliek pāri, kad nodokļa veidā samaksata vairāk nekā puse no darba algas! Un kur tad vēl diferencētā dzīvokļu tās maksas. Centrā, kur parasti prestižs liek apmesties uz dzīvi inteligenci, tā sniedzas līdz 4 tūkstošiem kronu (apmēram 400 rubļu) mēnesī. Bet nomālēs, kur parasti dzīvo strādnieki, tā ir uz pusi mazāka. Tieši augstās tās maksas dēļ daudzi Zviedrijas iedzīvotāji cenšas ceļt personīgās mājās. Un bez tāpēcības, ar kādu mēs cenšamies iesaistīt iedzīvotājus individuālajā būvniecībā mūsu zemē.

Gimenes ikmēneša budžetā piemētajās valstīs lielu robu iecēt augstās pārtikas produktu un rūpniecības pakalpojumu cenas. Piemēram, metro biljetē maksā 7 kronas (70 kapeikas).

Jāteic, ka rūpniecības preču cenas svārstības atkarībā no sezonas. Ziemas mētelis, piemēram, vasarā maksā trīs reizes lētāk nekā ziemā. Bet, ja vēlaties iegādāties kaut ko supermodernu, dodieties uz privātveikalū, kurā cenas daudz augstākas nekā valsts veikalā...

Nodokļu, cenu veidošanas, dzīvokļa tās maksas sistēma zināmā mērā izlīdzina visu iedzīvotāju slānu dzīves līmeni, bezdarbniekus ieskaitot. Vēl trīs gadus pēc darba zaudēšanas viņi saņem 90 procentus no vidējās mēnešalgas savā pēdējā darbavietā. Kā redzat, ekonomisko un sociālo procesu vadības mehānisms ir samērā efektīvs. Dānu, zviedru un norvēgu šodienas labklājības būtību daudzējādā ziņā nosaka tas neatlaidīgais darbs, uz kurū viņus orientē audzināšana, izglītība un visa ekonomikas sistēma. Ar lielu atdevi te strādā visi — no maza līdz lielam. Pat pensijas vīriešiem un sievietēm sāk maksāt no 67 gadiem.

Tad varbūt arī šodienas pārkārtīšanās mērķis mūsu zemē ir vienkārši labāk un vairāk strādāt?

SAIMNIECISKĀ APRĒKINA SKOLA

PIEREDZE, KAS ATTAISNOJUSIES

Turpinājums. Sākums 24. numura

BRIGĀDES DARBA PLĀNOŠANA

Katrai Daugavpils teritorīlā vispārējās celtniecības trestā brigādei tiek sastādīts nepārtraukts noslogotības grafiks, aprēķināts nepieciešamo materiālu un tehnikas daudzums. Jau desmit dienas pirms jaunā gada sākuma kolektīvs skaidri zina, kādos objektos un kādā secībā tam nāksies strādāt. Zina darba sākuma un beigu termiņus, datumu, kad objekts nododams ekspluatāciju. Kolektīvam precīzi, zināma arī to darbu tāmes vērtība, kas brigādei uzticēta gada laikā.

Skaidrs, ka reāli dzīvē ne vienmēr izdodas ievērot iepļānotos termiņus. Nākams tos precīzēt, saskaņot ar īstienību. Brigādes mēneša un dekādes darba plānošanu veic brigāžu ražošanas un tehniskās komplektēšanas nodaļa. Trestā ir pieejēts, ka brigādei tiek plānoti tieki tādi darbi, kuru izpildīšanai jau ir saņemti materiālie un tehniskie resursi.

Bieži jautā, vai Daugavpils trestam negādās traucējumi apgādē, vai to nepiekārīj saskarīgie uzņēmumi. Diemžēl nereti darbu kavētu tieši viņu nedisciplinētība. Pagājušajā gadā, piemēram, līgumsaistības neizpildīja Daugavpils būvmateriālu un konstrukciju rūpniča, Latvijas PSR Celtniecības ministrijas kokapstrādes rūpniča. Taču iedibinātā plānošanas sistēma, kad tiek paredzēti darbi tākai ar trestā jau esošajiem materiāliem resursiem, lauj brigādēm nekādās nesēdēt bez darba, gaidot, kamēr piegādās būvmateriālus, nav jāšķiež laiks, citu darba fronti meklējot. Katras desmit dienas tās tiek precīzēti plāna uzdevumi, kuros ievērota reāli izveidojusies situācija.

DARBA ALGA — PĒC GALAREZULTĀTA

Pāreja uz kolektīvo darbuzņēmumu paredz, ka trestā darbinieku algas lielums ir stāngri atkarīgs no viņu darba galarezultātiem. Kā tas tiek precīzēti plāna uzdevumi, kuros ievērota

dīgs darba (plānošanas) posms. Daugavpils trestā darba algas normatīvu noteica, kritiski izanalizējot pastāvošo darba algas struktūru. Šeit pārskatīja pēdējos piecos gados veikto darbu un darba algas struktūru pēc izmaksu posteņiem (gabaldarba, laika darba alga, atvālinājumu apmaka u. c.). Normatīvs tika noteikts, ievērojot jau esošo darba algas struktūru, taču atrēkinot visas neracionālās izmaksas.

Tiek ievērots joti iedarbīgs princips: ja apakšvienība darbu izpilda noteiktajā termiņā, kas nodrošina objektu nododānu ekspluatāciju leikus, tad darba alga maksā pēc pilna normatīva. Ja apakšvienība termiņu nokavē, normatīvs var tikt samazināts.

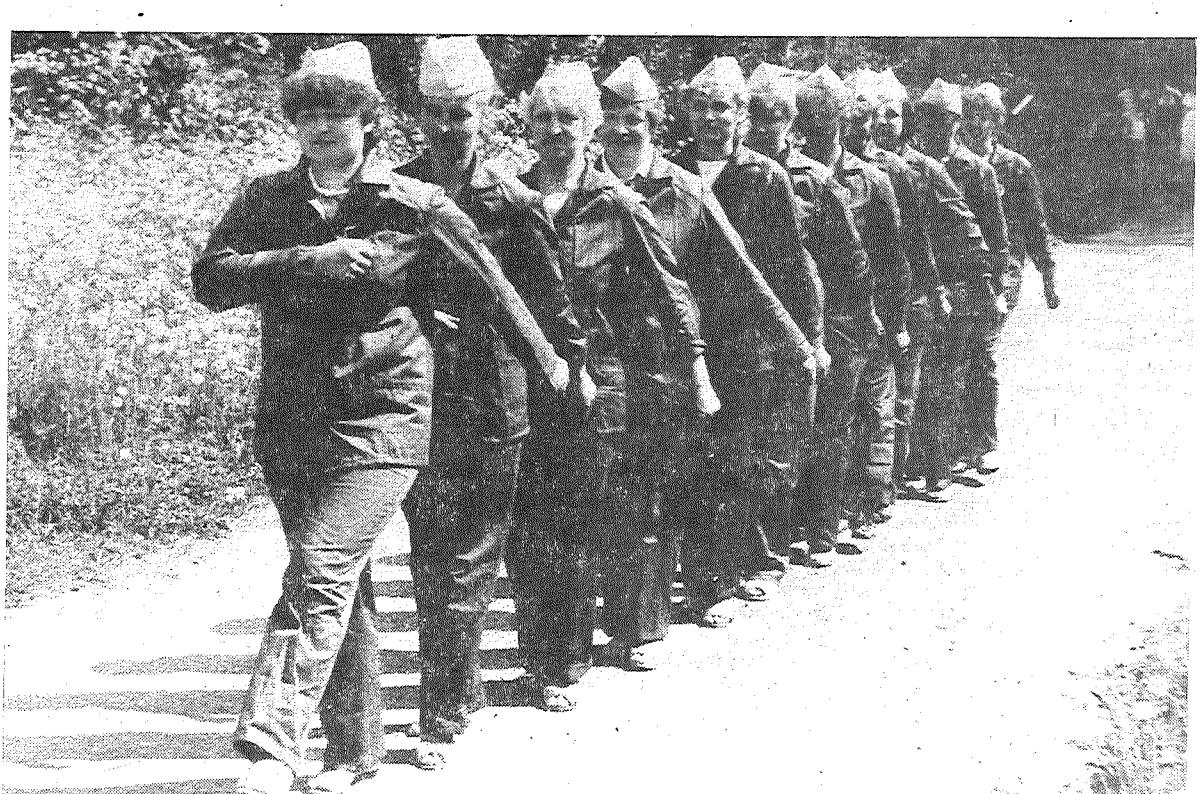
Šodien trestā stingri zina algas fonda izveidošanas normatīvus katram piecgades gadam, uzdevumus darba ražīguma kāpināšanā. Tas lauj ekonomiskajiem dieniestiem droši plānot ražošanas vienību darbu, bet kolektīvs zina, ka jebkurš darba efektivitātes kāpinājums gūs atspoguļojumā darba algas paaugstināšanā.

Darba algas normatīvs paredz, ka tā lielums ik gadus samazināsies. To nodrošinās daba ražīguma pieauguma tempi, kas būs daudz straujāki nekā darba algas pieauguma tempi. Daugavpils trestā, pieaugot darba ražīgumam par pieciem procēntiem, darba algas normatīvs samazinās par 0,6 kapeikām no rubļa. Jāatzīmē, ka normatīvi pastāv kopš 1985. gada vidus, un ne reizi trests kopumā nebija pārējējis darba algas fonda. Lielajiem darbuzņēmumiem kolktīvam darba algas normatīvi tiek paziņoti katru ceturksni. Darba algas sādāle apakšvienībās netiek organizēta vienādi.

Ražošanas uzņēmumos strādnieku darba algas pamāfondu veido gabaldarba strādnieku darba samaksas (par darba apjomu, kas veikts atbilstoši grafikam, parasti tehnoloģiski nosķirtā celtniecības posmā vai kā konstrukcijas elementi) un laika darba strādnieku darba samaksas. Pēc normatīva aprēķinātā darba algas fonda un garantētā fonda (algas tarifa daļa un piemaksas, individuālās piemaksas, kas pēc likuma pienākas par darbu naktis stundās, par brigādes vadīšanu, profesionālo meistarību, apmaka kārtējā un papildu atvālinājuma laikā u. c.) starpība veido stimulēšanas fonda. Šo fonda sadala lielajiem darbuzņēmumiem kolktīviem, ievērojot darba līdz dalības koeficientus (DLK). Šī koeficiente lielumu nosaka darba kolktīva padome.

Apakšvienībās, kur galvenā ir laika darba samaksas, tiek noteikts stabils darba algas fonds, un strādājošo darba algas pieaug vienīgi tad, ja tiek samazināts strādājošo skaits.

Turpinājums sekos

Regulārus treniņus un nodarbības civilās aizsardzības iemānu apgūšanā un noslēpšanā organizē sanitārā kopīpa, kurā iesaistījūs daudzas mūsu agrofirmas saimniecības un rūpniecības uzņēmumu sievietes. Speciālās zināšanas pirmās palīdzības sniegšanā, ierindas mācībā un citās disciplīnās viņām palīdz aprobēt pieredzējuši medici un pedagoģi.

ATTELOS: sanitārā kopīpa dalībnieces ievainojumu pārsiešanas nodarbībās; stingrs solis ierindas mācībā ir dailīja dzīuma pārstāvēm.

